

17. september 2009

Etter valget: Lett å glemme det viktigste

Vi velger ikke bare politikk, men også hvem som skal ha makten.

Mange kommentatorer – jeg også – har konstatert at valgkampen var lite politisk. Eksempel: Fremskrittspartiet er klare på at de står for en innvandringspolitikk etter dansk mønster. Dette ble ikke møtt med politiske motargumenter, men bare med påstander om at Frp er rasistisk. Det kan jo være et separat tema, men det politiske spørsmålet burde kanskje vært om den danske innvandringspolitikken er rasistisk, i så fall på hvilken måte, og om den rådende norske er rimelig og "bærekraftig". Valgkampen kunne gitt viktige avklaringer, men det ble det ikke noe av. I det hele tatt, sentrale politiske utfordringer ble unngått over hele linjen: Overforpliktelsene i pensjonssystemet og helsesystemet, underfinansieringen av forsvaret, økonomisk oppnåelige mål for vei- og jernbanepolitikken, osv. Vi tenker på et stortingsvalg som et valg mellom politiske løsninger for landets fremtid, og det valget er altså blitt mindre tydelig enn det var i tidligere tider. Er valget derfor meningsløst? Nei, absolutt ikke.

Demokratiet som statsform er først og fremst en ramme for rettsstaten. Og etter historisk erfaring, den eneste holdbare rammen. Innenfor denne rammen er valgets funksjon å fastsette hvem som skal få en tidsbegrenset makt til å styre, til å disponere samfunnets ressurser. En fredelig og velordnet maktkamp uten risiko for utfordrernes liv og formue, uten nattlige bortføringer. Selvsagt? Nei, som vi vet, ikke i verden, ikke en gang i Europas nyere historie. Det er storartet at vi kan se TV-bilder av den gjenvälgte statsministeren som sammen med sin smilende kone på veien hjem natten etter valget finner døren til statsministerboligen stengt – og alle kan le av det.

På dette planet ligger valgets viktigste verdi. Den sikres ikke i det lange løp uten at valget også gis tydelig politisk innhold. Det vil alltid finnes "sterke menn" i kulissene, klare til "å opprette politisk orden" dersom de demokratiske prosessene svikter dypt nok. *♩*